

Willem G. Weststeijn EEN LEVEN LANG LEZEN

Twaalf jaar geleden ging Willem G. Weststeijn (1943) met pensioen als hoogleraar Slavische Letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam. Als kenner van de Russische literatuur en literaire theorie mengde hij zich midden jaren zeventig in het publieke literaire debat. Bij zijn pensionering in 2008 ontving hij de Poesjkinmedaille van Maprjal, de Internationale Vereniging van docenten Russische Taal en Literatuur, voor zijn jarenlange verdiensten voor de verspreiding van de Russische literatuur. En nu – twaalf jaar later – speelt hij nog steeds een belangrijke rol bij het bekendmaken van Slavische literaturen bij een groot publiek.

In 2016 verscheen *Een jaar lang lezen: Verslag van een verslaving*, waarin Weststeijn zijn passie voor lezen overbrengt. 'Ik lees altijd al ontzettend veel, en eigenlijk meer Amerikaanse en Engelse literatuur dan Russische.' Daarnaast recenseert hij al vijfenveertig jaar lang boeken, vaak Russische, eerst als recensent voor enkele dag- en weekbladen, later als redacteur van literaire bladen. Dat begon in 1978 in de redactie van het tijdschrift *Literair Paspoort: Critisch-informatief tijdschrift voor het buitenlandse boek*. Dit tijdschrift was in 1946 opgericht, maar in 1973 was de publicatie ervan gestaakt. In 1978 werd het nieuw leven ingeblazen met

onder anderen Weststeijn in de redactie. Vier jaar later ging het op in *De Gids*. De gehele redactie van *Literair Paspoort* verhuisde mee en zo werd Weststeijn lid van de 'redactie buitenlandse literatuur' van *De Gids*. En toen *De Gids* in 1995 de rubriek buitenlandse literatuur ophief, werd het prachtig vormgegeven *Armada: Tijdschrift voor Wereldliteratuur* opgericht met dezelfde mensen. 'Ik was een van de weinigen die in al die tijdschriften over de Slavische literaturen schreef. Zo droeg ik bij aan de bekendheid van die literatuur bij een breed Nederlands publiek.'

Periodieken en publicaties

Samen met Kees Mercks, vertaler van Tsjechische literatuur, en Hilde Heese, vertaalster van Poolse literatuur, richtte Weststeijn in 1987 *TSL: Tijdschrift voor Slavische Literatuur* op. 'We hebben toen echt gedacht dat er behoefte was aan een populair-wetenschappelijk tijdschrift over de Slavische literaturen voor de Nederlandse en Vlaamse lezer. Inmiddels zijn er meer dan tachtig afleveringen van *TSL* verschenen, waarvan een deel inmiddels gedigitaliseerd is en vrij toegankelijk', vertelt Weststeijn tevreden. *TSL* kent een gevarieerd aanbod aan artikelen zoals (nieuwe) vertalingen, interviews en interessante (biografische) verhalen uit de diverse

Willem G. Weststeijn

Slavische literaturen. Regelmatig richt het tijdschrift zich op een bepaald thema of stroming, een bepaalde schrijver of een bepaalde stad of land/streek. Weststeijn: 'TSL is een platform waar Nederlandse en Vlaamse vertalers en onderzoekers ook een publiek kunnen bereiken dat zelf de talen niet beheerst.'

In 2005 bedacht Willem G. Weststeijn een serie van wat kleinere boekuitgaven. Het doel was om interessante teksten uit de Slavische literaturen te publiceren die door uitgeverij Pegasus niet interessant genoeg bevonden worden. Uitgeverij Pegasus had er wel oren naar om naast de bestaande serie *Pegasus Literair* samen met Weststeijn de reeks *Slavische Cahiers* te starten. Weststeijn: 'Als je in deze reeks een vertaling wilt uitgeven, dan moet je dat doen omdat je het leuk en interessant vindt om te vertalen.' Soms melden

vertalers zich bij Weststeijn die vragen of hij iets voor ze heeft, soms komen ze zelf met een vertaling waarvan ze denken, *Dat is leuk om te publiceren*. Dan bekijkt Weststeijn het voorstel en als het hem goed lijkt, kijkt hij met de vertaler naar die tekst. 'De kans is dan groot dat het in *Slavische Cahiers* wordt uitgegeven. Nieuwe vertalers krijgen zo een kans.' De vaste vormgever van Uitgeverij Pegasus ontwierp een verrassende, herkenbare vormgeving voor de vaak tweetalige boekjes in de reeks. De vaste kosten worden laag gehouden met printing on demand. Weststeijn is tevreden met deze opzet. 'Je kunt beginnen met een kleine oplage, en naar behoefte meer exemplaren bijdrukken. Het is geen vetpot, maar net als *TSL* kan de reeks *Slavische Cahiers* zich net bedruipen', zegt hij. 'In het begin hadden we geen idee dat het zo'n vlucht zou nemen, maar het is een echt

interessante serie geworden met drie boekjes per jaar.'

OOST!

In 2015 verscheen er een nieuwe reeks bij Pegasus, *OOST!* – ook weer fris vormgegeven. Deze Oost-Europaserie is gestart op speciaal verzoek van een ondernemer die ooit Tsjechisch heeft gestudeerd en die nu bij wijze van relatiegeschenk elk jaar de publicatie van één of twee boekjes sponsort. De afspraak is dat de boekjes in een aparte Oost-Europaserie gepubliceerd worden. In *OOST!* verschijnt nog niet eerder in Nederlandse vertaling gepubliceerd werk van Oost- en Midden-Europese schrijvers. Inmiddels zijn er al vertalingen verschenen van Georgische, Roemeense, Tsjechische en Russische auteurs. Het aardige is dat het bedrijf ongeveer driehonderd exemplaren verspreidt en dat die bij heel wat mensen terechtkomen die waarschijnlijk geen slavist zijn. Weststeijn vindt het een leuk idee: 'Mijn twee uitgaven van vertalingen van proza en poëzie van Velimir Chlebnikov komen nu terecht bij mensen die nog nooit van die man hebben gehoord.'

Met nimmer aflatende energie schrijft en spreekt Weststeijn over literatuur en hij onderstreept nog eens hoe belangrijk het is dat lezers via goed onderzoek en goede vertalingen kennis

kunnen nemen van andere culturen. Vanzelfsprekend werkt hij gewoon door – 'zolang het hoofd helder blijft, ga ik hier natuurlijk mee door' – en prijst zich gelukkig dat hij dat kan doen. Literatuurwetenschappers hoeven niet te stoppen met hun werk, anders dan natuurkundigen die geen laboratorium meer hebben. Wel is hij recent gestopt met het hoofdredacteurschap van het wetenschappelijke tijdschrift *Russian Literature*, waar hij een dagtaak aan had. 'Dat stoot je dan af omdat je gewoon ook nog andere dingen wil doen.' GW

Voor een abonnement op *TSL* of om vriend(in) van de Stichting Slavische Literatuur te worden kunt u contact opnemen met <e.citron@uva.nl>.

MEER INFORMATIE EN LITERATUUR

Armada: Tijdschrift voor Wereldliteratuur – <armada-wereldliteratuur.nl>

OOST! – <www.pegasusboek.nl/literatuur/in-nederlandse-vertaling/pegasus-literatuur/oost>

Slavische Cahiers – <www.pegasusboek.nl/literatuur/in-nederlandse-vertaling/pegasus-literatuur/slavische-cahiers>

TSL: Tijdschrift voor Slavische Literatuur – <www.slavischeliteratuur.nl>

Russian Literature – <www.journals.elsevier.com/russian-literature>

Weststeijn, W. G. (2016). *Een jaar lang lezen: Verslag van een verslaving*. Lias.

Voor een uitgebreide bibliografie van publicaties van Willem G. Weststeijn zie <bit.ly/lm-weststeijn>.